

پنجره‌ای رو به معبود؛ خراب کردن آسان است

فساد یعنی سرازیر رفتن. اگر نفس را ره‌ایش کنی، خودش می‌رود. بعد هم هرچه برود، سرعت می‌گیرد؛ چون سرازیر است...

فساد یعنی سرازیر رفتن. اگر نفس را ره‌ایش کنی، خودش می‌رود. بعد هم هرچه برود، سرعت می‌گیرد؛ چون سرازیر است. صلاح و درست کردن، سربالایی است و کاملاً برعکس فساد است. درست است که هر دو تدریجی‌الوصول هستند، اما در بُطی و سرعت خیلی تفاوت دارند. انسان زود فاسد می‌شود، اما به صلاح رفتن دیر حاصل می‌شود. تربیت خیلی حوصله می‌خواهد. بله لازم نیست بذر بیاشی. بذر را خدا پاشیده است. لازم نیست تو نهالی درون او بکاری. نشاء را خدا زده است. تو باید جلوی شهوت و غضب فعلی را بگیر، نه آنکه قمعش کنی و ریشه‌اش را بزنی. به شهوت او روش بده! به غضب او روش بده! انبیاء آمدند که به من و تو روش بدهند، چه در بُعد شهوت‌مان، چه در بُعد غضب‌مان؛ نیامدند اینها را از بین ببرند. وجود، خیر محض است. همین که خدا اینها را در وجود ما قرار داده، یعنی فایده دارد و باید باشد.

اما نباید رها باشند. انبیاء می‌خواهند روش بدهند و آن استعداد‌های انسانی و الهی درونی من و تو را شکوفا کنند. لذا امام در اینجا می‌فرماید که بعضی خیال کرده‌اند که انبیا آمده‌اند تا شهوت و غضب را نسبت به امور دنیا تحریک کنند. ایشان می‌گویند معلوم می‌شود که اینها اصلاً از دیانت بی‌خبرند که این حرف‌ها را می‌زنند.

لذا من مطلبی را که می‌خواستم عرض کنم این است که چه شخص و چه جامعه، در هر محیطی که باشد - بحث من الان کلی است و دیگر اختصاص به محیط خانواده ندارد - روش‌های بد را زودتر یاد می‌گیرد. این بحث کلی است. تربیت تدریجی‌الوصول است، چه محیط خانوادگی باشد و چه محیط آموزشی باشد یا محیط شغلی باشد؛ هر جا که بروی تربیت تدریجی‌الوصول است. اما روش رفتاری دادن برای فساد یا برای صلاح با هم فرق دارد. چون مسائل شهوی و غضبی، با آنچه در من فعلیت دارد همسو است و لذا سریع اثر می‌کند. اصلاح، بطئی‌الوصول و کند است.

فساد هم تدریجی است اما سریع‌الوصول است. اگر یک جامعه را ره‌ایش کنی، سرازیری است و خودش می‌رود. اصلاً لازم نیست که مظاهر فساد را بیاورید و نمایش دهید؛ اتفاقاً باید جلوی آن را بگیرید! این حرف که «باید بی‌تفاوت بود«، برخلاف حرکت و هدف انبیاء و اولیاست. بی‌تفاوت؟! آنهایی که مسئولند، باید جلوی مظاهر فساد را بگیرند. اگر ره‌ایش کنید، جامعه خودش به سمت فساد می‌رود. لازم نیست تحریک‌ش کنید، چه رسد که با مظاهر فساد برخورد هم نکنید. اگر برخورد نشود، جامعه سریع به فساد کشیده می‌شود. مگر آن وقت می‌شود این جامعه را به این زودی‌ها درست کرد؟! یک ساختمان 20 طبقه را در عرض چند روز شما می‌توانید خراب‌ش کنید؟ چند سال طول کشیده تا آماده شده است؟ مقدار زمانی که برای ساختن لازم است با مقدار زمانی که تخریب نیاز دارد، قابل قیاس نیست! پدر و مادر روی فرزندشان، 20 سال زحمت کشیدند، تو خیلی آسان می‌توانی خراب‌ش کنی. تخریب، آسان و سریع است. به فساد کشیدن جامعه، آسان و سریع است.

همین که ره‌ایش کنی، خودش می‌رود؛ سرازیری است. انبیاء برای اصلاح جامعه آمدند. برای تربیت جامعه آمدند. اصلاً تمام بعثت انبیاء و اولیاء برای تربیت است. انباء بشر را می‌خواهند آدم کنند و از حیوانیت بیرون بیاورند.

انسان، حیوان فعلی است. امام (رضوان‌الله تعالی علیه) می‌گوید: «ره‌ایش کنی، حیوان عجیب و غریب در می‌آید«؛ خودش، خودبه‌خود اینجوری می‌شود. وظیفه مربی این است که نسبت به شهوت و غضب به او روش بدهد؛ یعنی همان روشی که از طریق وحی به انباء بشر رسیده است.